

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 45. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593473248/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

»Nei,» svarede Procuratoren, »men jeg gjorde det for en Ordens Skyld, og fordi Vederparten ikke har en Procurator tilstede.»

»Saa skylder jeg Dem Salair,» sagde Fader.

»Jeg vil efter Omstændighederne ikke sætte det paa Regning,» svarede Procuratoren med uforstyrret Ro.

Da de vare tagne bort, var det, trods Stilheden, der havde hersket under den hele Forretning, som om en umaadelig Storm var gaaet over Gaarden. Det forekom mig, at den havde bortført selve Møblerne, uagtet de stode paa deres Plads. Altung var forfærdelig tomt, og jeg selv var blevet saa lille, ligesom krympet sammen. Men Hjertet var fyldt af en Kummer og Medfølelse, som der intet Ord er for, hvergang jeg saae paa min Fader og Søster. Min Søster havde sat sig paa en Skammel, tilsyneladende rolig og uden Forstand paa, hvad der foregik; men saadan som Barnet sad der, var det som levende Symbol paa Husets Ydmygelse. Fader gik op og ned ad Gulvet. Han tænkte maaskee under det uhyre Tryk udelukkende paa os, ligesom vi Børn tænkte udelukkende paa ham og hinanden indbyrdes. En saadan Sorg, hvor materielt dens Ophav er, er dog ideal, fordi man glemmer sig selv over de Andre; men det er saa vanskeligt at finde Ord til de Andre.

Endelig sagde Fader blidt: »Kom, lad os gaae ned i Moders Have.»

Det var en Augustaften, og det begyndte at skumre. Himlen var klar og Luften mild, men underlig fugtig; over Haven hvilede den dybeste Stilhed.

Vi gik meget langsomt, og mine Tanker slæbte sig tunge og dunkle gennem min Hjerne, indtil vi kom til Moders Have, saa veed jeg ikke, hvad der gik af mig; men pludselig, i Halvmørket under Træerne, brød Smerten frem med Raseri, jeg kastede mig ned, vred mig i Græsset, græd og gned Ansigtet mod det vaade Græs. Da foregik en Scene, som Himlen vel har seet ned paa; med Et laae vi alle Tre grædende og hulkende i hinandens Arme og kysede hinanden, og saa, uden at der var blevet vexlet et Ord, gik vi op og vare stille i Sindet.

Min lille Søster dækkede Aftensbordet. Enten fordi de ikke blev kaldte eller af undselig Medfølelse afholdt Husets Folk sig fra at komme ind som sædvanlig. Tilfældigvis var alt vort Smør blevet nedlagt i Tønderne, som vare skrevne, og Barnet kunde ikke opdrive andet end et lidet Stykke, som havde været paa Bordet om Middagen. Hun

vilde ikke gaac eller sende over til forvalteren og laane. Men vi toge alle Tre saa lidt, af Hensyn til hinanden, at der endda blev tilovers.

Den Nat og mange følgende Nætter sov Fader, som vi senere erfarede, paa Gulvet; han kunde ikke lægge sig i en Seng, der var »skrevens».

Jeg tør hverken rose eller dadle Fader for den Maade, hvorpaa han tog Sagen. En anden Mand i hans Sted vilde maaskee have gaaet ud imellem Folk, talt meget, beklaget sig, lagt Skylden paa Andre og paa en eller anden Maade fundet en lille Virksomhed, der havde forlænget den haarde Kamp, som de have at bestaae, hvis Skjæbne gaaer nedad. Men han havde trukket sig tilbage i Stilhed, var uvant til at færdes imellem de travle Mennesker, for ideelt tilbageholden til at klage, vinde Medlidenhed og gjøre den i Penge. Istedendfor at søge en Kniv til at aabne »den Østers, vi kalde Verden», aftog han alt mere og mere af sin Rustning for at gjøre det uhæderligt for Andre at stikke, men i Virkeligheden for at modtage flere Stik. Verden er haard mod en slagen Mand, der ikke vil græ sig.

Hvor meget jeg end kunde see og sympathisk føle, at han led, havde jeg dog ikke Forestilling om den forvivelsesfulde Kamp, der foregik i hans Sjæl; men jeg fik denne Forestilling. Han kaldte mig en Dag ind til sig, Hans blege, gullige Ansigt farve skar mig i Sjælen, og jeg blev forfærdet, da jeg saae, at hans Øine vare underlobne med Blod.

Han kunde see det paa mig og sagde blidt: »Jeg seer vist daarlig ud; jeg har havt lidt Feber; men nu er det ovre.

Jeg maa tale med Dig, Axel.

Du skal vide og bevare i Dit Sind ved Siden af Evangeliet, at jeg har lidt Uret. Du skal bevare det for Sandhedens Skyld, ikke for at hævne mig.

Jeg har lidt en sær, en uforklarlig Uret. Jeg har i min Skrøbelighed været saa forbitret, at jeg tænkte paa at tage en Mands Liv. Men, takket vare Gud, jeg fik de feige og blodige Dromme bort.

Der har været Meget hos mig. Det har ængstet mig til Vanvid, at Du og Din Søster, naar I leve, kunne komme til at begaae Uret. Jeg har gaaet og tænkt, Axel, at det var bedre, om vi døde sammen.»

Her standsede Fader og drog Veiret dybt og lukkede Øinene og saae ud, som om han skulde segne. Jeg vilde holde ham, og Himlen veed, at i det Øieblik, jeg berorte hans klamme Haand, vilde jeg helst